

ОТЧЕТ 2007-2008

УЧРЕДЯВАНЕ НА СДРУЖЕНИЕ НАЦИОНАЛНА МРЕЖА НА ЗДРАВНИТЕ МЕДИАТОРИ

Идеята за създаване на мрежа на здравните медиатори се разви през годините, за да стане факт в момент, когато бяха назначени на работа първите 57 здравни медиатора от 24 общини в цялата страна.

През февруари 2007 г. бяха проведени две срещи с над 50 здравни медиатори за обсъждане на конкретните цели и задачи на Националната мрежа, организационната структура на мрежата и представителството ѝ. Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори” беше учредено на 27 април 2007 г. в София.

Това стана в рамките на проект „Подготовка за въвеждане професията на Здравния медиатор. Повишаване квалификацията и изграждане на мрежа на здравните медиатори в България”, изпълняван от Фондация „Здравни проблеми на малцинствата” и Сдружение „Генерация 65-75” с подкрепата на програма МАТРА КАП на Външно министерство на Кралство Нидерландия.

Учредители на мрежата са здравни медиатори, лекари (специалисти, общопрактикуващи лекари), медицински сестри, обучители на здравните медиатори, експерти по политиките за интеграция, експерти и специалисти в областта на общественото здравеопазване, съмишленици и граждани, които подкрепят въвеждането на фигурата на здравния медиатор като част от системата на общественото здравеопазване в България.

СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НАЦИОНАЛНИ ИНСТИТУЦИИ – ДОГОВАРЯНЕ НА БЮДЖЕТ 2008

След учредяването на мрежата, през месец май 2007 г., бяха организирани срещи с представители на отговорните държавни институции.

- Среща в Министерския съвет във връзка с договаряне на дългосрочно развитие на професията „здравен медиатор”. Присъстваха г-жа Росица Иванова (Дирекция „Етнически и демографски въпроси”, Министерски съвет), д-р Георги Узунов (Министерство на здравеопазването), г-н Баки Хюсеинов (зам. министър на труда и социалната политика и Национален координатор на „Десетилетие на ромското включване”), представители на НПО, експерти. Представителите на държавните институции предложиха делегираните бюджети за здравни медиатори да бъдат прекратени и през 2008 г., а отговорност за назначаване на здравни медиатори да поемат изцяло местните власти в лицето на кметовете на общините. Представителите на Мрежата изложиха своите виждания по въпроса, като настояха категорично делегирани бюджети да бъдат гарантирани за поне няколко години напред. Мотивите за това настояване бяха, че професия е нова и има нужда от време, за да се утвърди. Здравният медиатор трябва да бъде идентифициран от местните

институции и общности и едва тогава може по-уверено да работи за подобряване на достъпа до здравни услуги на нуждаещите се лица. На срещата бяха обсъдени и въпроси, свързани с организацията на работата на здравния медиатор - на кого да бъде пряко подчинен, пред кого да се отчита, как и по какви критерии в бъдеще да бъдат обучавани и назначавани здравни медиатори.

- Последва втора среща в Министерския съвет, на която беше постигнато съгласие за осигуряване на делегиран бюджет за 2008 г. Уточнено беше, че обучението на здравни медиатори ще се осъществява в Медицински колежи, след писмена заявка от кметовете на общини до ДЕДВ към Министерски съвет за отпускане на бройки, а разходите по обучението ще се поемат от общинските бюджети.

В началото на 2008 г. в Медицинския колеж в гр. Пловдив бяха обучени 19 здравни медиатори, които започнаха работа през месец юли 2008 г.

В периода май-септември 2007 г. Мрежата усилено работи по представянето си в медиите. Членове на Управителния съвет участваха в редица предавания в БНТ, ВВТ, телевизия Здраве, телевизия Монт 7 и др.

На 16 юли 2007 г. беше свикано събрание на Управителния съвет на Мрежата. Бяха обсъдени следващите стъпки на сдружението, проблемите и възможностите за финансиране. На среща във Фондация „Институт отворено общество - София” с директора на програма „Рома” г-жа Мария Методиева беше представена Мрежата, както и предложения за съвместна работа.

През месец август 2007 г. на събрание на УС на Мрежата бяха обобщени виждания за ролята на здравния медиатор като ключова фигура в изпълнението на Плана за действие към Национална здравната стратегия за лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства за периода 2008 -2010 г.

В самия край на 2007 г. до членове на УС на Мрежата достигна тревожната информация, че в Министерството на здравеопазването е разпространен списък на здравните медиатори за назначаване с делегирани бюджети през 2008 г., който не е съгласуван с Мрежата. В него липсваха бройки за здравни медиатори, работещи до момента в общините. Така те реално оставаха без бюджет за 2008 г. Наложиха се Мрежата да реагира спешно, тъй като до края на годината оставаха броени дни.

На 15.12.2007 г. в МЗ се проведе среща между д-р Матей Матеев (зам. министър на здравеопазването), г-н Баки Хюсеинов (зам. министър на труда и социалната политика) и проф. Ивайло Търнев (член на УС на Мрежата). По време на срещата се взе решение за актуализация на списъка с участието на всички заинтересовани граждански организации и Министерство на здравеопазването.

На 16. 12. 2007 г. се проведе разширена работна среща с представители на МЗ, ДЕДВ, ИОО, БАСП, ФЗПМ, Фондация ЕКИП, „Национална мрежа на здравните медиатори”, представители на консорциум, работещ по проект ФАР 2003. На срещата беше постигнат консенсус – гарантиране на заетостта на 111 здравни медиатори през 2008 г. Беше подготвено официално писмо до зам.

министър Матеев, зам. министър Хюсеинов и г-жа Мая Чолакова (директор на ДЕДВ), относно отпускане на средства по бюджет за делегирани дейности към общините за назначаване на здравни медиатори през 2008 г. В писмото беше приложен актуализиран списък на здравните медиатори, който трябваше да бъде утвърден от МЗ и представен на г-жа Марияна Чаушева от Министерство на финансите. След изключителната настоятелност от страна на Мрежата в лицето на проф. Ивайло Търнев и със съдействието на г-н Баки Хюсеинов, се стигна до утвърждаване на списъка, броени дни преди приключване на годината.

Загостта на здравните медиатори изглеждаше осигурена и Мрежата очакваше назначаването на 111 медиатори да се случи в началото на месец март 2008 г. За съжаление, назначенията се забавиха. Наложиха се Мрежата отново да реагира, като се стигна до няколко разговора между проф. Търнев и г-н Хюсеинов. В крайна сметка, назначенията на здравните медиатори, станаха факт през месец май 2008 г., след два месеца бездействие и безразличие от страна на държавните институции. 19 здравни медиатори, обучени в Медицинския колеж в гр. Пловдив започнаха работа през месец юли 2008 г., след шестмесечно очакване.

ДОГОВАРЯНЕ НА БЮДЖЕТ 2009

Веднага след назначаването на всички медиатори от списъка за 2008 г., Мрежата започна подготовка за договаряне на бюджет за 2009 г. По този повод на 21 юли 2008 г. беше подготвено и изпратено становище на Сдружение „Националната мрежа на здравните медиатори“ относно политиката на правителството за назначаване на работа на здравните медиатори в България чрез делегирани бюджети. В рамките на 3 дни становището беше подкрепено с подпис от десетки организации, институции, местни власти и др., които твърдо подкрепиха дългосрочното развитие на професията здравен медиатор и осигуряването на бюджет за 2009 г. Становището беше адресирано до председателя и зам. председателя на Националния съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси към МС. За съжаление, отговор не беше получен, а държавните институции отново проявиха безразличие и нежелание за осъществяване на диалог.

На 06.10.2008 г., съвместно с други НПО, мрежата участва в подкрепа на писмо до д-р Евгений Желев (министър на здравеопазването), относно създаване на механизми за сътрудничество между институциите и неправителствения сектор за подобряване на здравния статус на ромската общност. В отговор на това писмо, д-р Желев покани на среща на 05. 11. 2008 г. представители на неправителствени организации, работещи в сферата на здравната интеграция на уязвимите етнически общности. Въпросът за бъдещето на здравните медиатори беше разискван подробно, след като д-р Желев възложи на Мрежата да подготви списък на медиатори, които да бъдат назначени с делегиран бюджет през 2009 г. и да му го предостави за утвърждаване.

След тази среща, с цел изготвяне на списъка, беше актуализиран статуса на всеки здравен медиатор в страната. На 10.11.2008 г. списъкът беше подаден за утвърждаване от Министъра на здравеопазването.

ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА НА ЗДРАВНИТЕ МЕДИАТОРИ

След усилената работа, Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори” успя да осъществи идеята си за създаване на официална страница в интернет. Страницата www.zdravenmediator.net вече е факт. Всички здравни медиатори, експерти и съмишленици имат възможността да предоставят информация за актуализиране на информацията в сайта. Страницата беше създадена в рамките на проект "Здравна промоция и оптимизиране на профилактичните програми по майчино и детско здравеопазване", изпълняван от БАСП, ФЗПМ, ИКОН-Германия и ИОО-София. Надяваме се това да е поредната крачка към успешното утвърждаване, развитие и популяризиране на професията „здравен медиатор”.

ПЛАНИРАНИ ДЕЙНОСТИ И ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА, НАД КОИТО ЩЕ РАБОТИМ ПРЕЗ 2009 г.

- Подпомагане и улесняване на достъпа до здравни услуги за всички хора в неравностойно положение.
- Подобряване на качеството на здравни услуги в България.
- Повишаване на здравната култура на етническите малцинства в неравностойно положение.
- Повишаване на информираността на гражданите по отношение на здравните проблеми.
- Развиване и утвърждаване на европейските практики и подходи за улесняване достъпа до здравни услуги за групите в неравностойно положение.
- Създаване и развиване на нови, по-качествени услуги, в областта на медиаторството и предоставянето на здравни услуги.
- Обмяна на опит между здравните медиатори в цялата страна.
- Повишаване на капацитета и уменията на здравните медиатори.
- Участие в изграждането на гражданско общество, демократизация и прозрачност в дейността на централните и местните органи на управление, чрез осъществяване на граждански инициативи и сътрудничество с държавни институции, местни и регионални власти.

ОТЧЕТ 2008-2009

МРЕЖАТА И ФОНДАЦИЯ „ИНСТИТУТ ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО – СОФИЯ”: СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП НА ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ ДО ЗДРАВНИ УСЛУГИ

След поредица от срещи в края на 2008 г. и началото на 2009 г., на 12 февруари 2009 г. Мрежата и Фондация „Институт отворено общество – София” постигнаха съгласие и официално подписаха Споразумение за сътрудничество в рамките на календарната година на базата на идентифицираните общи цели в областта на създаване на условия за осигуряване на равен достъп на всички граждани на Република България до здравни услуги и на подобряването на здравното обслужване на етническите малцинства в неравностойно положение и с оглед укрепване на ролята на гражданските организации при формирането на ефективни публични политики в областта на общественото здравеопазване.

ПРОЕКТ НА МРЕЖАТА

През месец април 2009 г. Мрежата подготви проектно предложение до ИОО-София, което бе одобрено и така първият спечелен от сдружението проект стана факт. Името на проекта е *„Професията здравен медиатор – успешен модел за интеграция”*, а основната му цел е подобряване на устойчивостта на професията „здравен медиатор” чрез изработване на единна позиция и предлагане на решения по въпроси, свързани с бъдещето на професията, повишаване на капацитета на здравните медиатори, популяризиране на добри практики, популяризиране и развитие на дейността на Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори”. Ето и някои от конкретните дейности, заложи в проекта:

- Организиране на двудневна работна среща на Мрежата.
- Обучение за повишаване квалификацията за 10 здравни медиатори.
- Организиране на обмяна на опит между 6 общини.

Програма МАТРА КАП на Външно министерство на Кралство Нидерландия също подкрепи проекта, като предостави допълнителни средства за организиране на среща с държавни и местни институции. Предвидено е още:

- Медийно отразяване на 5 добри практики за партньорство между здравни медиатори и общини в местни медии.
- Отпечатване на брошура за ефективна работа с медиите за здравни медиатори.
- Издаване на 2-годишния отчет за работата на Мрежата.

СРЕЩА С ПРЕДСТАВИТЕЛ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ В БРЮКСЕЛ

На 17 юли 2009 г., Диляна Дилкова, член на Сдружение "Национална мрежа на здравните медиатори", посети Брюксел, където се срещна с представител на Европейската комисия от Комисариат „Здравеопазване” – г-н Едуардо Фернандес-Зинке. Посещението бе договорено в отговор на писмо от мрежата до г-жа Андрула Василиу – представител на Европейската комисия от Комисариат „Здравеопазване”, в което накратко описахме статута на професията „здравен медиатор” в страната. В писмото бяха посочени множество трудности, свързани с институционализирането на професията – ежегодните проблеми по одобряването на делегираните бюджети, липсата на лице в Министерството на здравеопазването, пряко отговорно за медиаторската програма, практическата липса на мониторинг на програмата, блокираният процес на избор и обучение на нови здравни медиатори.

В срещата взе участие и г-н Харалд Хаубен, изпълнителен директор на Консорциум ББИ, водеща организация при изпълнението на проект “Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствени групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромите” по програма PHARE 2005. На срещата беше обсъдена ситуацията с неизпълнението на заложените прегледи по програма PHARE 2005 поради 5-месечното забавяне на техния старт и твърде ограничените средства, отпуснати от бюджета на Министерство на здравеопазването. На Комисията беше предоставена подробна информация относно броя на заложените според одобрения План за скрининг и ранна диагностика прегледи, както и за реално осъществените прегледи – едва 20% от предвидените.

Г-н Фернандес-Зинке се ангажира да предаде тази информация и на други структури в Комисията, имащи отношение към темата – Комисариатите „Разширяване” и „Заетост, социални въпроси и равни възможности”. По отношение на устойчивостта на професията „здравен медиатор” г-н Фернандес-Зинке подчерта факта, че отговорността за провежданата политика принадлежи на самите страните-членки на Европейския съюз, каквато е и България, но също така се ангажира да постави въпроса за разглеждане на следващото заседание на Комисариата. През октомври/ноември 2009 г. Комисариат „Здравеопазване” предстои да издаде важен програмен документ, съдържащ препоръки по отношение на здравните политики, провеждани от правителствата на отделните страни. В документа има възможност да бъде включена и препоръка по отношение назначаването на здравни медиатори по места, където е идентифицирана нужда от тяхната работа в посока подобряване на достъпа до здравни грижи на общности в неравностойно положение.

Проведената среща даде възможност да бъдат обсъдени на най-високо равнище, както проблемите в осигуряването на достъп до здравеопазване на уязвими групи в страната, така и интересите на здравните медиатори. Установеният контакт с представители на Европейската Комисия е важна стъпка в усилията по институционализиране на професията и знак за подкрепа от страна на европейските институции, който не трябва да остава незабелязан от страна на българското правителство. Сдружение "Национална мрежа на здравните медиатори" благодари на програма "Рома" на Институт Отворено Общество-София в лицето на нейния Директор г-жа Мария Методиева за оказаната подкрепа и финансиране на пътуването.

**ОБОБЩЕНИ ДАННИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЗДРАВНИТЕ
МЕДИАТОРИ ЗА ПЕРИОДА МАЙ 2008 г. – МАЙ 2009 г.¹**

Област	Имунизации на деца	Имунизации на възрастни	Профилактични прегледи на деца	Профилактични прегледи на възрастни
Бургас	1 033	117	1 096	383
Варна	147	86	269	139
Враца	411	207	389	137
Добрич	763	120	1 453	709
Кюстендил	1 825	896	1 437	933
Ловеч	70	25	75	25
Монтана	1 159	368	1 884	1 992
Пазарджик	1 261	168	2 806	605
Пловдив	327	288	510	2 582
Разград	336	94	198	272
Русе	295	235	233	383
Сливен	532	20	363	2 879
Ст. Загора	196	19	196	20
Хасково	10	0	0	0
Шумен	300	100	510	220
Ямбол	3 390	451	2 190	471

¹ Данните са взети от предоставилите годишни отчети 67 здравни медиатори

Област	Оказване на подкрепа за посещаване на женска консултация от бременни	Представяне пред ТЕЛК, НЕЛК, ЛКК	Индивидуално консултирани клиенти	Индивидуални казуси от социален характер
Бургас	84	13	688	11
Варна	188	104	1 870	1 615
Враца	104	16	187	714
Добрич	66	103	3 608	458
Кюстендил	189	113	1 809	2 004
Ловеч	15	8	153	62
Монтана	209	202	514	1 489
Пазарджик	113	100	281	791
Пловдив	70	58	888	994
Разград	86	45	198	180
Русе	54	21	45	35
Сливен	57	55	4 992	44
Ст. Загора	115	0	419	14
Хасково	14	11	77	47
Шумен	20	98	300	10
Ямбол	288	21	130	58

Област	Насочени или съпроводени до здравни институции	Възстановяване на здравно- осигурителни права	Проведени здравни беседи	Раздадени здравно- информационни материали
Бургас	27	20	30	1 230
Варна	1 514	218	104	3 432
Враца	97	127	74	3 106
Добрич	316	337	87	1 093
Кюстендил	807	285	171	1 540
Ловеч	47	6	37	1 200
Монтана	594	247	228	2 935
Пазарджик	343	95	132	1 247
Пловдив	226	318	18	2 790
Разград	198	70	35	2 110
Русе	82	30	8	60
Сливен	681	82	122	340
Ст. Загора	378	14	30	2 800
Хасково	104	50	17	658
Шумен	50	20	25	500
Ямбол	647	160	76	3 600

ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА НАЦИОНАЛНАТА МРЕЖА ЗА ГАРАНТИРАНЕ УСТОЙЧИВОСТТА НА ПРОФЕСИЯТА „ЗДРАВЕН МЕДИАТОР“

На 17 и 18 Септември 2009 година се проведе годишна среща на Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“. В тази връзка ръководството на националната мрежа се ангажира да подготви в писмен вид предложения и изводи, възникнали като резултат от проведената среща.

Предложенията бяха изпратени до отговорните институции (НССЕДВ, Министерство на здравеопазването, Министерство на труда и социалната политика).

Предложения:

1. Да се гарантира устойчивостта на професията „здравен медиатор” в дългосрочен период от време. Положителният опит от работата на здравните медиатори е доказателство, че необходимост от тях ще има поне дотогава, докато здравното състояние на ромското население/на изолираните малцинствени общности значително се подобри и се доближи до здравното състояние на останалото население на България.
2. Да бъде определен служител в Министерството на здравеопазването, който да отговаря за здравните медиатори. Необходимо е този служител да познава същността на професията „здравен медиатор”, да познава и да е чувствителен към специфичните здравни проблеми на етническите малцинства и на местните ромски/изолирани малцинствени общности. Неговата дейност би трябвало да включва:
 - Координация на работата на здравните медиатори;
 - Координация на националните и местните институции, имащи отношение към здравните проблеми на малцинствата;
 - Подпомагане на работата на здравните медиатори на национално равнище;
 - Мониторинг и оценка на работата на здравните медиатори;
 - Популяризиране на положителния опит от работата на здравните медиатори и подкрепа за устойчивостта на професията.
3. Делегираните бюджети за здравните медиатори да бъдат осигурявани и превеждани на общините навреме, за да бъдат гарантирани нормални условия на труд на здравните медиатори. Бюджетите за възнагражденията на здравните медиатори да бъдат включени в тригодишното бюджетно прогнозиране.
4. Изработване на национален стандарт за договорите, условията на труд, възнагражденията, работното време на здравните медиатори.
5. Да се институционализира обучението за нови здравни медиатори.
6. Да се популяризира професията „здравен медиатор” с участието на институции и Министерството на здравеопазването – интернет страница, добри практики – в национални и местни медии.
7. Да се проведе мониторинг на работата на здравните медиатори и да се изготви цялостна оценка на досегашната им дейност, като се има предвид и състоянието на малцинствените общности по места.

ПРИЛОЖЕНИЯ

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ МЕДИАТОРИ ПО ОБЛАСТИ И ОБЩИНИ, БЮДЖЕТ 2009

Здравни медиатори по области	Здравни медиатори по общини	Брой здравни медиатори
Благоевград	Сатовча	1
Бургас	Бургас	1
Варна	Варна	5
Видин	Видин	2
Враца	Враца	1
	Козлодуй	3
	Оряхово	1
	Хайредин	1
Добрич	Добрич	3
	Тервел	1
	Каварна	1
	Шабла	1
Кюстендил	Кюстендил	5
	Дупница	6
	Бобов дол	1
	Сапарева баня	1
Ловеч	Ловеч	2

Монтана	Монтана	1
	Берковица	1
	Вълчедръм	2
	Вършец	1
	Лом	6
	Медковец	1
	Якимово	1
Пазарджик	Пазарджик	3
	Пещера	1
	Ракитово	1
	Септември	2
	Стрелча	1
Перник	Перник	1
Пловдив	Пловдив	2
	Асеновград	2
	Садово	1
Разград	Разград	1
	Завет	1
	Исперих	1
	Кубрат	1
Русе	Ветово	1
Сливен	Сливен	6
	Нова Загора	1
София	София	4

	Долна баня	2
	Костенец	1
Ст. Загора	Ст. Загора	3
	Казанлък	2
Хасково	Хасково	1
Шумен	Шумен	2
	Каспичан	1
	Никола Козлево	1
	Нови пазар	1
Ямбол	Ямбол	6
	Стралджа	2
	Тунджа	4
Общ брой области: 20	Общ брой общини: 53	Общ брой медиатори: 105